

Lausunto

21.5.2026

VN/24182/2023
VN/24182/2023-MMM-49

Oikeusministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläintenpitokieltoa koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläintenpitokieltoa koskevan sääntelyn muuttamiseksi. Lausunnot on pyydetty Lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Näkemyksenne eläintenpitokiellon määräämisperusteita ja kiellon voimassaoloaikojen vähimmäiskestoa koskevasta sääntelyehdotuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa ehdotusta, jonka mukaan myös perusmuotoisesta eläinsuojelurikoksesta tuomitulle määrättäisiin pääsääntöisesti eläintenpitokielto, ellei kiellon määräämättä jättämiselle ole painavia syitä. Ehdotus vahvistaa eläintenpitokiellon asemaa selkeänä pääsääntönä ja edistää oikeuskäytännön yhdenmukaistamista. Ministeriö suhtautuu myönteisesti myös ehdotukseen pidentää eläintenpitokiellon vähimmäiskestoa siten, että se olisi perusmuotoisissa teoissa kolme vuotta ja törkeissä tekemuodoissa viisi vuotta. Ehdotetut vähimmäisajat tukevat paremmin kiellon ennaltaehkäisevää vaikutusta ja tavoitetta turvata eläinten hyvinvointi. Pidemmät vähimmäisvoimassaoloajat ovat perusteltuja erityisesti ottaen huomioon tekojen luonne ja niistä eläimille aiheutuva vakava haitta. Ne myös vahvistavat seuraamuksen johdonmukaisuutta ja ennakoitavuutta sekä edistävät sääntelyn vaikuttavuutta.

Eläintenpitokiellon tavoitteena on pyrkimys estää uuden rikoksen tekeminen sekä suojella eläimiä ja turvata niiden hyvinvointi kieltämällä eläintenpito henkilöltä, joka on osoittautunut soveltumattomaksi tai kykenemättömäksi huolehtimaan eläimistä. Ymmärrys eläinten kyvystä tuntea kipua ja kärsimystä on lisääntynyt eläinten hyvinvointitieteen kehityksen myötä. Samalla suhtautuminen eläimiin yhteiskunnassa on muuttunut ja eläinten hyvinvoinnin turvaamista pidetään entistä tärkeämpänä. Nämä seikat puoltavat myös eläintenpitokieltoa koskevan sääntelyn ajantasaistamista ja säännösten tiukentamista ehdotetuilla tavoin. Säännöksiin sisältyvä mahdollisuus jättää kielto määräämättä painavista syistä turvaa tuomioistuimelle myös harkintavaltaa tapauksissa, joissa eläintenpitokielto ei ole tarkoituksenmukainen. Ministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että harkinnan tulisi perustua ennen kaikkea eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta oleellisiin seikkoihin, minkä tulisi käydä selkeästi ilmi myös säännösten yksityiskohtaisista perusteluista.

Ministeriö kiinnittää huomiota esitysluonnoksen perusteluissa esitettyyn esimerkkiin, jonka mukaan eläinten pitopaikkaan tehdyt korjaustoimenpiteet voisivat muodostaa painavan syyn eläintenpitokiellon määräämättä jättämiselle. Ministeriön näkemyksen mukaan tällainen lähtökohta on

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

ongelmallinen. Käytännössä tuomioistuinkäsittelyyn päätyvät tapaukset ovat usein seurausta pitkäkestoisista ja toistuvista laiminlyönneistä, joihin eläinten hyvinvointivalvonta on puuttunut jo ennen rikosprosessia, ensisijaisesti neuvonnan ja tarvittaessa hallinnollisten pakkokeinojen kautta. Vaikka olosuhteet olisi saatu tilapäisesti korjattua ennen asian tuomioistuinkäsittelyä, usein olemassa on merkittävä riski siitä, että puutteet uusiutuvat.

Ministeriö korostaa, että eläinsuojelurikoksen tunnusmerkistön täyttävät teot ovat vakavia ja ilmentävät piittaamattomuutta eläinten hyvinvoinnista, minkä vuoksi pelkästään toteutettuja korjaustoimenpiteitä ei voida pitää riittävänä perusteena jättää eläintenpitokielto määräämättä. Arvioinnissa on teon ohella otettava huomioon myös tekijän henkilökohtaiset olosuhteet sekä se, voidaanko eläinten hyvinvoinnin vaarantumisen katsoa poistuneen myös tulevaisuudessa. Painavien syiden tulkinnan tulisi rajautua tilanteisiin, joissa laiminlyönnteihin johtaneet olosuhteet ovat poistuneet pysyvästi ja kokonaisarvio osoittaa, ettei eläintenpitokielto ole enää tarpeen eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Edellä esitetyistä syistä ministeriö katsoo, että esimerkki tulisi poistaa tai sitä tulisi vähintään täsmentää, jotta se ei ohjaa lain soveltamista harhaan.

Samassa kappaleessa esitetyt muutkin muotoilut eivät kaikilta osin riittävällä tavalla tue eläinten hyvinvoinnin turvaamista. Ministeriö katsoo, että kriteeri, jonka mukaan eläinten hyvinvoinnin vaarantumisen riskiä voidaan tulevaisuudessa "pitää selvästi vähentyneenä", saattaa jäädä tulkinnanvaraiseksi. Tällainen muotoilu voi tulkinnallisesti merkitä sitä, että eläinten hyvinvoinnin vaarantaminen olisi hyväksyttävissä, kunhan sen aste on aiempaa vähäisempi. Tällainen tulkinta ei ole eläinten hyvinvoinnin turvaamisen näkökulmasta toivottava, minkä vuoksi ilmaisua olisi syytä täsmentää.

Ministeriö katsoo lisäksi, että esityksen perusteluja olisi hyvä täsmentää konkreettisempien esimerkkien avulla, jotta lain soveltaja voi paremmin arvioida säännösten tarkoitusta ja soveltamisalaa. Erityisesti olisi hyödyllistä kuvata tarkemmin, millaisissa tilanteissa voidaan katsoa olevan kyse "tilapäisistä tai ohimenevistä seikoista, joiden ei enää voida perustellusti odottaa jatkuvan", jolloin eläintenpitokielto voitaisiin jättää määräämättä. Tällainen konkretisointi helpottaisi sen arvioimista, missä määrin kuvatut tilanteet ovat käytännössä mahdollisia ja miten niitä tulisi oikeudellisesti tulkita.

2. Näkemyksenne eläintenpitokiellon muuttamista ja kumoamista koskevasta sääntelyehdotuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö pitää perustelunsa ehdotusta, jonka mukaan tuomioistuin voisi tietyin edellytyksin muuttaa määräajaksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi määrätyn eläintenpitokiellon voimassaoloaikaan tai kumota kiellon kokonaan. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota asian riittävään selvittämiseen tuomioistuimessa ennen eläintenpitokiellon muuttamista. Erityisen tarkkaan olisi pyrittävä varmistumaan siitä, ettei eläintenpitokiellon muuttaminen johda eläinten hyvinvoinnin vaarantumiseen.

Ministeriö kiinnittää huomiota myös ehdotettuun 23 c §:n 2 momentin muotoiluun, jonka mukaan kiellon muuttaminen tai kumoaminen edellyttää, että eläintenpitokielto on ennen hakemuksen vireilletuloa ollut voimassa "vähintään viisi vuotta, jos kieltoon määrätylle on aiemmin lainvoimaisesti tuomittu eläintenpitokielto, joka hakemuksen vireilletulon hetkellä ei enää ole voimassa". Ministeriö pitää muotoilua ongelmallisena, koska tämä mahdollistaa peräkkäisten eläintenpitokieltojenkin tapauksessa edellisessä kohdassa mainitun lyhyemmän odotusajan, mikäli edellinen eläintenpitokielto ei ole ehtinyt päättyä. Tällainen tilanne voisi tulla kyseeseen, kun aiemmin tuomittu eläintenpitokielto on kohdistunut vain tiettyyn eläinlajiin ja uusi eläintenpitokielto kohdistuisi toiseen eläinlajiin tai kaikkiin eläimiin. Tilannetta voidaan pitää jopa tavanomaisena. Ministeriön näkemyksen mukaan kohta voitaisiin korjata esimerkiksi poistamalla kohdan loppuosan.

3. Näkemyksenne luonnoksesta eläintenpitokielltoa koskevan rekisteröinnin ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuuden osalta?

Maa- ja metsätalousministeriö pitää ehdotusta perusteltuna ja tarpeellisenä sujuvan tiedonkulun ja eläintenpitokieltojen valvonnan mahdollistamiseksi.

4. Näkemyksenne ehdotetusta eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikosta?

Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa ehdotusta eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikon korottamisesta. Sääntelyn keskeisenä tavoitteena on turvata tuomioistuimen määräämien kieltojen noudattaminen sekä eläinten hyvinvointiin liittyvien oikeushyvien tehokas suoja.

Eläintenpitokiellon rikkomista voidaan pitää moitittavana tekona, koska se merkitsee paitsi tuomioistuimen määräyksen noudattamatta jättämistä, myös konkreettista riskiä eläinten

hyvinvoinnille. Eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikon tulisi riittävän selvästi osoittaa, kuinka moitittavana yhteiskunta pitää kiellon rikkomista. Tämän vuoksi on perusteltua, että rangaistusasteikko heijastaa teon vakavuutta nykyistä selvemmin.

Pidämme asianmukaisena, että rangaistusasteikkoon sisällytetään mahdollisuus vankeusrangaistukseen ja että enimmäisrangaistus on yksi vuosi. Pelkkä sakkorangaistus ei kaikilta osin riittävästi turvaa säännöksen yleisestävää vaikutusta.

Käytännössä muutos mahdollistaa myös eläintenpitokieltojen valvonnan kotirauhan piirissä ilman epäilyä eläinten hyvinvointilain säännösten rikkomisesta, jonka myötä etenkin kotirauhan piirissä pidettäviin eläimiin kohdistuvien eläintenpitokieltojen valvontaa voidaan tehostaa. Tämä on erittäin tervetullut muutos.

5. Näkemyksenne luonnoksessa ehdotetulle lainsäädännölle vaihtoehtoisista keinoista?

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole lausuttavaa.

6. Muita huomioita

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa.

Osastopäällikkö

Sebastian Hielm

Erityisasiantuntija

Tiina Pullola

Liitteet
Jakelu

OM Oikeusministeriö

Tiedoksi

MMM OIKY Oikeudellinen yksikkö, Marianne Kajander

VN/24182/2023-MMM-49

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: